

prima instanță: D. Dulghieru
instanța de apel: L. Bulgac, D. Manole, Gr. Dașchevici

dosarul nr. 2ra-204/18

Î N C H E I E R E

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Bejan împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc, Liliana Vacarov cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017 prin care a fost respins apelul declarat de către Vladimir Bejan și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 27 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 23 septembrie 2016, Vladimir Bejan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc, Liliana Vacarov cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007 s-a dispus încasarea din contul lui Constantin Trofimov în beneficiul său a datoriei în mărime de 2690 Euro, fiind menținută măsura de asigurare a acțiunii aplicată asupra apartamentului nr. XXXXXX, care îi aparținea debitorului, până la executarea hotărârii judecătorești.

Menționează că, la data de 12 februarie 2008, prin încheierea executorului judecătoresc a fost intentată procedura de executare a hotărârii enunțate, însă aceasta nu a fost executat până la data depunerii prezentei acțiunii, mai mult ca atât, nu a fost întreprinsă nici o măsură legală efectivă în vederea urmăririi forțate a unicului bun deținut de către debitor.

Invocă că, prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 17 noiembrie 2009, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Zinoviei Trofimov împotriva lui Constantin Trofimov cu privire la recunoașterea contractului de vânzare-cumpărare

valabil, a fost recunoscut dreptul de proprietate a lui Constantin Trofimov asupra 1/5 cotă-parte din apartamentul nr. XXXXXX, a fost recunoscut valabil contractul de vânzare-cumpărare a 1/5 cotă-parte din apartamentul enunțat, încheiat între Constantin Trofimov și Zinovia Trofimov și a fost exclus Constantin Trofimov din calitatea de proprietar al apartamentului din Registrul bunurilor imobile.

Afirmă că, necătând la faptul că în privința bunului imobil a fost aplicată măsura de asigurare, cu scop de a garanta executarea hotărârii judecătorești din 29 noiembrie 2007, apartamentul a fost exclus din masa debitoare fără ca el să fie atras în proces, încălcându-i, astfel, dreptul la un proces echitabil, precum și executarea hotărârii pronunțate în folosul său.

Sușine că, executorul judecătoresc a cunoscut despre procesul intentat la cererea de chemare în judecată a Zinoviei Trofimov împotriva lui Constantin Trofimov cu privire la recunoașterea contractului de vânzare-cumpărare valabil, însă în mod intenționat, nu a întreprins careva măsuri și nici nu l-a înștiințat despre această cauză pentru a interveni în proces, facilitând, astfel, eschivarea debitorului Constantin Trofimov de la executarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007.

Relevă că, prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 02 septembrie 2009 a fost suspendat procesul de executare a hotărârii Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007, însă executorul judecătoresc cunoscând acest fapt, la fel, nu a întreprins vreo măsură de a iniția procedura de urmărire forțată a bunului imobil și nici nu i-a adus la cunoștință încheierea respectivă, exercitându-și defectuos atribuțiile sale de serviciu.

Consideră că, prin inacțiunile executorului judecătoresc i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a fost lipsit de posibilitatea executării creanței sale recunoscută prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007.

Solicită constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007 și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 65 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, executorul judecătoresc căruia i-a fost prezentat spre executare documentul executoriu în speță, a întreprins acțiuni concrete și adecvate întru asigurarea executării documentului executoriu.

Totodată, prima instanță a constatat că, termenul rezonabil de executare nu a fost încălcat, iar neexecutarea documentului executoriu, în condițiile în care debitorul este un terț privat, se datorează în exclusivitate lipsei bunurilor debitorului care pot fi urmărite, la fel, întinderea executării se datorează și

comportamentului creditorului, care contrar obligațiilor instituite prin lege, a omis și refuzat avansarea cheltuielilor de executare la anumite etape de executare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017 a fost respins apelul declarat de Vladimir Bejan și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 01 noiembrie 2017, reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că, instanța de apel eronat a concluzionat faptul precum că, debitorul Constantin Trofimov nu deținea careva bunuri, ce puteau acoperi întreaga creanță, deoarece conform informației Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni acesta deținea 1/5 cotă-parte din apartamentul nr. XXXXXX, asupra căruia a fost aplicat sechestrul în scopul executării hotărârii Judecătoriei Strășeni din 29 noiembrie 2007.

Invocă că, instanța de apel a concluzionat că, comportamentul executorului judecătoresc în cadrul procedurii de executare a fost conform legislației în vigoare, depunând toată diligența necesară pentru executarea hotărârii, fără a explica de ce în termen de 18 luni nu a fost inițiată procedura de valorificare forțată a bunurilor ce aparțin debitorului, executorul judecătoresc limitându-se doar la înaintarea unor solicitări corespunzătoare organelor de resort și deplasarea de 3 ori (o dată la jumătate de an) la fața locului pentru a constata lipsa la acel moment a debitorului.

Astfel, consideră că, instanța de apel eronat a calificat diligent lucrul de birou al executorului judecătoresc, fără a purcede la urmărirea forțată a bunului imobil, or, acest fapt a generat înstrăinarea apartamentului și, în final, imposibilitatea efectivă de executare chiar și parțială a creanței recurentului.

Consideră ca contradictorie concluzia instanței de apel precum că, recurentul nu a prezentat nici o probă ce ar confirma culpa organelor de executare, or, conform prevederilor art. 4 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției.

Sușține că, executorul judecătoresc pe o perioadă de 18 luni nu a recurs la urmărirea forțată a cotei-părți din bunul imobil iar Ministerul Justiției nu a invocat vreun argument plauzibil referitor la inactivitatea organului de executare.

Relevă că, instanța de apel concluzionând că, neexecutarea hotărârii judecătorești s-a datorat lipsei unor bunuri în proprietatea debitorului, nu a luat în considerație faptul că, debitorul deținea cu drept de proprietate 1/5 cotă-parte din

apartamentul nr. XXXXXX, mai mult ca atât, debitorul deținea și un autovehicul, care la fel, nu a fost supus urmării forțate.

Astfel, consideră eronată concluzia instanței de apel precum că, executorul judecătoresc a întreprins toate acțiunile posibile pentru executarea hotărârii judecătorești.

Califică ca eronată concluzia instanței de apel precum că, lipsa urmării forțate a cotei-părți din apartamentul debitorului nu ține de responsabilitatea executorului judecătoresc, argumentând că, acesta s-a prezentat la fața locului și nu a depistat bunuri care pot fi urmărite în contul datoriei. Or, apartamentul se află pe adresa indicată, fiind sesizabil, iar motivarea instanței poartă un caracter pătinitor.

Notează că, instanța de apel a indicat că, lipsa contestărilor din partea creditorului procedurii de executare lipsește recurentul de dreptul la orice critică în adresa executorului judecătoresc. Or, instanța de apel pune pe seama creditorului dreptul pozitiv al Statului de a întreprinde, prin intermediul organelor sale de executare silită, toate acțiunile în vederea executării prompte a hotărârilor judecătorești.

Sușine că, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului cu privire la faptul că, la data de 28 septembrie 2008 și 27 octombrie 2008, executorul judecătoresc s-a deplasat la fața locului și a constatat imposibilitatea executării documentului executoriu, după ce a stabilit că, debitorul deține 1/5 cotă-parte din apartamentul nr. XXXXXX și nu a inițiat procedura urmării forțate, prin expunerea la licitație a cotei-părți din imobilul menționat.

Astfel, consideră că, instanța de apel a ignorat prevederile Codului de executare, referitor la obiectul executării silite, urmărirea patrimoniului, care prevede obligațiile executorului judecătoresc în vederea valorificării forțate a bunurilor debitorului, prevăzute de art. 84 Codul de executare. Or, scopul executării silite, în lipsa executării benevole a documentului executoriu de către debitor, rezidă în sechestrarea, ridicarea și vânzarea bunurilor debitorului.

Menționează că, în prezența cotei-părți din bunul imobil, unicul bun ce aparținea debitorului, executorul judecătoresc conform art. 92 din Codul de executare urma să purceadă la urmărirea forțată a acestuia și conform prevederilor art. 353 din Codul civil, să inițieze procesul de licitație în vederea înstrăinării silite a cotei-părți din bunul imobil comun.

De asemenea, invocă că, prima instanță la soluționarea cauzei a neglijat prevederile art. 63 alin. (1) din Codul de executare, în vigoare la momentul intentării procedurii de executare, care prevedea termenul de 3 luni de executare a documentului executoriu, termen ce cuprinde și procedura urmării forțate a bunurilor.

Relevă că, în speță, procedura de executare nu poate fi calificată drept una complexă, iar comportamentul părților, a creditorului, care i-a asigurat transport executorului judecătoresc, a fost predispus permanent la inițierea procedurii de licitație, asigurarea publicării anunțurilor, etc., acțiuni, care nu pot fi calificate drept cheltuieli insuportabile și nu pot justifica drept rezonabil termenul excesiv de îndelungat în procedura executării documentului executoriu drept unul rezonabil.

În acest context, consideră indiscutabilă culpa admisă de către executorul judecătoresc în procesul executării documentului executoriu, manifestată prin neglijarea obligațiunii de urmărire forțată a cotei-părți din imobilul ce aparține debitorului, ceea ce a generat tergiversarea neîntemeiată a executării hotărârii judecătorești.

Sușține că, nu corespund principiului celerității acțiunile executorului judecătoresc, care o dată la 24 luni și, anume, la 12 decembrie 2012 și 10 octombrie 2014 a solicitat avansarea de către creditor a cheltuielilor de executare, în lipsa cărora nu a întreprins careva acțiuni concrete și adecvate.

Consideră că, instanța de apel urma să se pronunțate asupra caracterului adecvat al acțiunilor executorului judecătoresc, întreprinse într-o perioadă de 18 luni, în care exista posibilitatea efectivă de executare a documentului executoriu, dar care a fost neglijată de exponentul statului.

Prin referința depusă la data de 25 ianuarie 2018 Ministerul Justiției a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul lui Vladimir Bejan, avocatul Viorica Martalog se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic